

UCHWAŁA Nr 150 RADY MINISTRÓW

z dnia 13 kwietnia 1959 r.

w sprawie zasad podziału zysku oraz finansowania środków obrotowych państwowych przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego podległych prezydiom rad narodowych.

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Uchwała niniejsza dotyczy działających na zasadach rozrachunku gospodarczego państwowych przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego podległych prezydiom rad narodowych, zwanych w dalszym ciągu uchwałą „przedsiębiorstwami”.

2. Za państwowe przedsiębiorstwa wykonawstwa inwestycyjnego w rozumieniu niniejszej uchwały należy uważać przedsiębiorstwa budowlano-montażowe (w tym również remontowo-budowlane, wodno-melioracyjne, robót drogowych, wodociągowo-kanalizacyjnych, rozbiórkowo-porządkowych, instalacyjnych, remontów dźwigów osobowych, budowy sieci ciepłych i inne) oraz działające głównie na rzecz wykonawstwa inwestycyjnego przedsiębiorstwa produkcji pomocniczej, sprzętu i transportu, geodezyjne, geologiczne i biura projektów podległe prezydiom właściwych rad narodowych.

§ 2. Przedsiębiorstwa rozliczają się bezpośrednio z budżetami właściwych rad narodowych.

II. Podział zysku.

§ 3. 1. Zysk przedsiębiorstwa dzieli się na:

- 1) wpłatę do budżetu terenowego,
- 2) odpisy na fundusz zakładowy,
- 3) odpisy na fundusz rezerwowy,
- 4) odpisy na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

2. Przed dokonaniem podziału zysku podlega on weryfikacji w trybie określonym w uchwale nr 332 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie badania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw państwowych działających według zasad rozrachunku gospodarczego (Monitor Polski Nr 73, poz. 438) w drodze ustalenia, w jakim stopniu został on uzyskany:

- 1) w rezultacie wysiłku skierowanego na zwiększenie produkcji, wzbogacenie jej asortymentu i podniesienie ja-

kości oraz efektywne obniżenie kosztów własnych (zysk prawidłowy).

- 2) wskutek zmian cen sprzedawanych wyrobów i taryf świadczonych usług, jak również urzędowych zmian cen zużywanych środków produkcji i taryf usług, wysokości marż, stawek plac, składek na ubezpieczenia państwowe i społeczne, stawek podatkowych, stopy procentowej oraz norm amortyzacji (zysk niezależny od działalności przedsiębiorstw),
- 3) w wyniku niewłaściwej działalności przedsiębiorstwa (zysk nieprawidłowy).

3. Za nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny lub obowiązujące przepisy, a mianowicie przez:

- 1) sprzedaż nie wykonanych robót (prze fakturowania),
- 2) nieprawidłowe rozliczenie odzysku materiałów,
- 3) nieprawidłowe rozliczenie kosztów,
- 4) niedokonywanie remontów, powodujące utrzymanie w złym stanie budynków, maszyn i urządzeń lub ich niszczenie,
- 5) niedokonywanie prawidłowych odpisów amortyzacyjnych,
- 6) niedokonywanie planowanych nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy,
- 7) preferowanie produkcji wysokorentowej przy nieuzasadnionym i z uszczerbkiem dla potrzeb ludności i przedsiębiorstw zmniejszeniu produkcji niskorentowej, określonej w zadaniach planu,
- 8) naruszenie obowiązujących przepisów dotyczących ustalania bądź stosowania cen i taryf,
- 9) niedotrzymanie obowiązujących receptur lub technicznych warunków produkcji z uszczerbkiem dla uzasadnionych interesów odbiorców.

4. Ministrowie sprawujący nadzór nad właściwymi organami prezydiów wojewódzkich rad narodowych:

1) mogą określić inne przypadki, poza wymienionymi w ust. 3, w których sposób osiągnięcia zysku przedsiębiorstwa będzie uważany za naruszający interes społeczny,

2) poleca sporządzenie wykazów receptur i technicznych warunków produkcji, których niedotrzymanie powoduje obniżenie jakości produkcji z istotnym uszczerbkiem dla interesów odbiorców.

5. Zysk niezależny od działalności przedsiębiorstw i nieprawidłowy podlega wpłacie na rachunki właściwych wojewódzkich jednostek nadrzędnych (zjednoczeń, zarządów, wydziałów) nad przedsiębiorstwami i może być wykorzystany jako fundusz celowy na finansowanie inwestycji zdecentralizowanych w przedsiębiorstwach objętych działalnością danej jednostki nadrzędnej (zjednoczenia, zarządu, wydziału).

6. Szczegółowe zasady i tryb dokonywania wpłat, o których mowa w ust. 5, na fundusz celowy oraz wykorzystania środków funduszu określi Minister Finansów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

7. Jeżeli urzędowa zmiana cen w istotny sposób zmienia rentowność danej gałęzi produkcji, prezydium właściwych rad narodowych w porozumieniu z prezydium wojewódzkiej rady narodowej mogą zmienić plan finansowy tej gałęzi na dany okres sprawozdawczy z zachowaniem przepisów prawa budżetowego.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwa dokonują wpłat z zysku do budżetu według stawek przewidzianych w załączonej tabeli.

2. W wyjątkowych, gospodarczo uzasadnionych przypadkach prezydium wojewódzkich rad narodowych mogą stawki wpłat z zysku do budżetu obniżyć lub podwyższyć, jednakże w takich granicach, aby łączna suma wpłat przedsiębiorstw do budżetu nie była wyższa od kwoty wynikającej z zastosowania tabeli do wszystkich przedsiębiorstw danego województwa.

3. Korekty stawek wpłat z zysku do budżetu, o których mowa w ust. 2, ustala prezydium wojewódzkich rad narodowych w okresie umożliwiającym ich uwzględnienie przy opracowaniu planów i budżetów terenowych.

4. W odniesieniu do przedsiębiorstw, w których planowana rentowność przekracza 12%, prezydium wojewódzkich rad narodowych w uzgodnieniu z prezydiami powiatowych (miejskich) rad narodowych mogą ustalić w planach finansowych przedsiębiorstw obowiązek odprowadzania na rzecz jednostkowego budżetu województwa części nadwyżki zysku oprócz należnych wpłat z zysku do budżetu według tabeli w wysokości:

do 10% zysku przy rentowności od 12% do 18%,
do 20% zysku przy rentowności ponad 18%.

5. Środki, o których mowa w ust. 4, prezydium wojewódzkich rad narodowych przekazują właściwym wojewódzkim jednostkom nadrzędnym (zjednoczeniom, zarządom, wydziałom) nad przedsiębiorstwami. Środki te powiększają fundusze celowe wojewódzkich jednostek nadrzędnych (zjednoczeń, zarządów, wydziałów) nad przedsiębiorstwami, przeznaczone na finansowanie inwestycji zdecentralizowanych.

§ 5. Zasady i tryb dokonywania odpisów z zysku na fundusz zakładowy ustalają odrębne przepisy.

§ 6. 1. Na fundusz rezerwowy przedsiębiorstwa odpisują część zysku w wysokości ustalonej przez prezydium właściwej rady narodowej, nie przekraczającej jednak 10% planowanego rocznego osobowego funduszu płac przedsiębiorstwa. Z chwilą zakumulowania sumy wynoszącej 10% planowanego rocznego funduszu płac przedsiębiorstwa odpisy na fundusz rezerwowy ustają.

2. Środki funduszu rezerwowego służą na pokrycie strat przedsiębiorstwa.

§ 7. 1. W razie poniesienia przez przedsiębiorstwo straty przekraczającej wysokość posiadanego w danym okresie funduszu rezerwowego bank zmniejsza wypłatę środków pieniężnych na płace o sumę przekroczenia.

2. W przypadku przewidzianym w ust. 1 brakującą na wypłatę wynagrodzeń sumę przedsiębiorstwo otrzymuje z budżetu właściwej rady narodowej. Otrzymała dotacja podlega zwrotowi do budżetu najpóźniej w ciągu 6 miesięcy od daty jej otrzymania. Podejmując decyzję o wypłacie brakującej sumy prezydium rady narodowej powinno jednocześnie przedsięwziąć środki w kierunku uzdrowienia gospodarki przedsiębiorstwa bądź zarządzić jego likwidację w przepisany trybie.

3. Zasady bankowej kontroli funduszu płac regulują odrębne przepisy.

§ 8. Część zysku pozostającą po dokonaniu wpłat do budżetów oraz odpisów na fundusz zakładowy i fundusz rezerwowy przeznaczają się na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

III. Finansowanie środków obrotowych.

§ 9. 1. Na dzień 1 stycznia 1959 r., a w przedsiębiorstwach, w których wprowadzono rok gospodarczy, na dzień 1 kwietnia 1959 r. nastąpi wyrównanie środków własnych przedsiębiorstw (z uwzględnieniem pasywów stałych) do wysokości normatywów w drodze przejęcia przez budżet terenowy właściwej rady narodowej nadwyżek środków obrotowych przedsiębiorstw oraz sfinansowania z tego budżetu niedoboru środków obrotowych przedsiębiorstw.

2. Wyposażenie w środki obrotowe nowo zorganizowanych przedsiębiorstw, jak również zwiększenie tego wyposażenia w związku z utworzeniem nowych zakładów produkcyjnych lub usługowych dokonywane jest z budżetów terenowych właściwych rad narodowych.

§ 10. 1. Normatywy środków obrotowych (z wyjątkiem normatywów na dzień 1 stycznia 1959 r. bądź na dzień 1 kwietnia 1959 r.) oraz ich wzrost bądź zmniejszenie w ciągu roku ustalają przedsiębiorstwa we własnym zakresie.

2. Przedsiębiorstwa obowiązane są jednak przestrzegać metod normowania środków obrotowych ustalonych przez jednostki nadrzędne.

§ 11. 1. Niedobory środków obrotowych na początek roku (z wyjątkiem niedoborów na dzień 1 stycznia 1959 r. bądź na dzień 1 kwietnia 1959 r.) oraz wzrost środków obrotowych w ciągu roku podlegają pokryciu z:

- 1) funduszu rozwoju przedsiębiorstwa,
- 2) kredytu bankowego.

2. Nadwyżki środków obrotowych przedsiębiorstwa (z wyjątkiem nadwyżek na dzień 1 stycznia 1959 r. bądź na dzień 1 kwietnia 1959 r.) przeznaczają się na zwiększenie jego funduszu rozwoju.

IV. Fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

§ 12. Na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa przeznaczają się:

- 1) część zysku zgodnie z § 8,
- 2) nadwyżki środków obrotowych zgodnie z § 11 ust. 2.

§ 13. 1. Środki z funduszu rozwoju przedsiębiorstwa przeznaczają się w pierwszej kolejności na uzupełnienie niedoboru bądź wzrost własnych środków obrotowych w granicach normatywów z uwzględnieniem pasywów stałych.

2. Pozostałe środki z funduszu rozwoju przedsiębiorstwa przeznaczają się na fundusz inwestycyjny, gromadzony na odrębnym rachunku bankowym przedsiębiorstwa.

3. Jeżeli środki funduszu inwestycyjnego przedsiębiorstwa przekraczają potrzeby w zakresie finansowania inwestycji zdecentralizowanych, prezydium właściwej rady narodowej lub wojewódzka jednostka nadrzędna (zjednoczenie, zarząd, wydział) nad przedsiębiorstwami z upoważnienia prezydium właściwej rady narodowej mogą zarządzić zablokowanie części

tych środków i wskazać bankowi inne przedsiębiorstwa, którym bank może udzielić kredytów na inwestycje zdecentralizowane pod podkład sum zablokowanych.

4. Jeżeli potrzeby przedsiębiorstwa w zakresie uzupełnienia niedoboru bądź wzrostu własnych środków obrotowych w granicach normatywu wyprzedzają w czasie wygospodarowanie funduszu rozwoju przedsiębiorstwa, bank może udzielić przedsiębiorstwu kredytu podlegającego spłacie z wygospodarowanego następnie funduszu rozwoju przedsiębiorstwa.

§ 14. Jeżeli w przedsiębiorstwie istnieje nadmiar środków obrotowych w ciągu roku, powodujący nieprawidłowe gromadzenie zapasów, prezydium właściwej rady narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek banku bądź wojewódzka jednostka nadrzędna (zjednoczenie, zarząd, wydział) nad przedsiębiorstwami z upoważnienia prezydium właściwej rady narodowej mogą zarządzić zablokowanie części środków obrotowych przedsiębiorstw na odrębnym oprocentowanym rachunku bankowym na ściśle określony czas, nie dłuższy jednak niż do końca roku.

§ 15. Wojewódzkiej jednostce nadrzędnej (zjednoczeniu, zarządowi, wydziałowi) nad przedsiębiorstwami przysługuje prawo redystrybucji części zysku pozostającej w dyspozycji przedsiębiorstw na inwestycje zdecentralizowane, za zgodą

prezydium rady narodowej, któremu podporządkowane jest przedsiębiorstwo — według przepisów wydanych zgodnie z § 16.

V. Przepisy końcowe.

§ 16. Minister Finansów określi szczegółowe zasady i tryb rozliczeń przedsiębiorstw z budżetami terenowymi oraz w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami szczegółowe zasady i tryb dokonywania odpisów na fundusz rezerwy, rozwoju i inwestycyjny.

§ 17. W odniesieniu do przedsiębiorstw objętych niniejszą uchwałą traci moc uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1955 r. w sprawie rozliczeń z budżetem centralnym i budżetami terenowymi z tytułu zysków i strat oraz środków obrotowych (Monitor Polski Nr 21, poz. 205) oraz te przepisy uchwały Rady Ministrów z dnia 6 września 1950 r. w sprawie zasad organizacji finansowej i systemu finansowego państwowych przedsiębiorstw podlegających władzom terenowym (Monitor Polski Nr A-102, poz. 1284), które są sprzeczne z niniejszą uchwałą.

§ 18. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1959 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do uchwały nr 150 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r. (poz. 192).

TABELA WPŁAT Z ZYSKU DO BUDŻETU

Rentowność w procentach (stosunek wyniku bilansowego do kosztu własnego sprzedaży ogółem *)				% wpłat z zysku do budżetu
od	0	do	2%	10%
od	2%	do	4%	15%
od	4%	do	6%	25%
od	6%	do	9%	35%
od	9%	do	12%	40%
od	12%	do	15%	45%
od	15%	do	18%	50%
od	18%	do	21%	55%
		powyżej	21%	60%

*) Przez koszt własny sprzedaży ogółem rozumie się koszt własny sprzedanej produkcji podstawowej, pomocniczej, usług i materiałów.